

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ
МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ
ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД
І ПЕРСПЕКТИВИ**

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
І Всеукраїнської
науково-практичної
конференції**

**18-19 березня 2021 року
м. Одеса**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
Художньо-графічний факультет
*Кафедра теорії і методики
декоративно-прикладного мистецтва та графіки*

**ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНЕ МИСТЕЦТВО
В НАЦІОНАЛЬНІЙ СИСТЕМІ
ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ:
СУЧАСНИЙ ДОСВІД І ПЕРСПЕКТИВИ**

Тези доповідей
І Всеукраїнської науково-практичної
конференції

*18–19 березня 2021 року
м. Одеса*

Одеса
«Астропринт»
2021

УДК 745/749:37(477)(062.552)
Д28

Координатор проєкту **О. В. Ткачук**

Упорядники, відповідальні секретарі:
кандидат педагогічних наук, доцент **О. В. Ткачук**;
старший викладач **Т. С. Штикало**

Друкується за рішенням вченої ради Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (*протокол № 12 від 31 травня 2021 р.*)

Д28 **Декоративно-прикладне мистецтво в національній системі**
художньо-педагогічної освіти: сучасний досвід і перспективи : тези доповідей І Всеукраїнської науково-практичної конференції (18–19 березня 2021 р., м. Одеса) / коорд. проєкту О. В. Ткачук ; упоряд., відп. секр. : О. В. Ткачук, Т. С. Штикало ; ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». — Одеса : Астропринт, 2021. — 92 с.

ISBN 978–966–927–738–1

У виданні представлено тези І Всеукраїнської науково-практичної конференції, що відбулася 18–19 березня 2021 року в Державному закладі «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» з ініціативи кафедри теорії і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки. Конференція збирала воедино досвід митців-просвітників, викладачів мистецьких освітніх закладів різних рівнів, діячів культури і мистецтв задля налагодження діалогу країн і регіонів, популяризації мистецьких традицій, виявлення ролі декоративно-прикладного мистецтва в розвитку сучасної художньої освіти.

УДК 745/749:37(477)(062.552)

ISBN 978–966–927–738–1

© ДЗ «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського», 2021

Савельєва Олена Вячеславівна,

кандидат технічних наук, доцент кафедри теорії
і методики декоративно-прикладного мистецтва та графіки,
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
savielieva.ov@pdpu.edu.ua

Гонсалес Леон Марія Анатоліївна,

здобувач вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»,
Державний заклад «Південноукраїнський
національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського»
gonzalezleon.ma@pdpu.edu.ua

ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ЗОБРАЖЕННЯ ЛЮДИНИ В ДЕКОРАТИВНО-ПРИКЛАДНОМУ МИСТЕЦТВІ

Ключові слова: методика художнього навчання, декоративно-прикладне мистецтво, образотворчі навички, канон, малюнок, зображення.

Історія декоративно-прикладного мистецтва налічує не одну тисячу років. Початок цього виду людської творчості сягає глибокої давнини — за кілька десятків тисяч років від нас. Все, що колись було зроблено людиною і для людини, вже можна назвати предметами, виробами ужиткового мистецтва, бо сутність цього виду творчості випливає з самої назви «прикладне»: прикладати до людини, до її потреб. Художники і скульптори передають своє ставлення до світу за допомогою певних образів. Зображуючи людину, майстер показує нам свої уявлення про красу. Однак ці уявлення змінювалися з плином часу, і підтвердження цьому — стародавні твори декоративно-прикладного мистецтва.

Віання часу надихають людину до переоцінки цінностей, а технічний прогрес народжує нові ідеї. Все нове зростає на підґрунті досвіду попередніх поколінь цілих епох. На початку глибокої давнини людина прагнула передати навколишній світ засобами малюнка, що поклато початок набуття людиною образотворчих навичок.

Первісна людина, яка мешкала в печерах, з використанням підручних матеріалів: кольорової глини, сажі, крейди та інших, на гладкій поверхні кісток або стін печери зображувала тварин, людей в сценах побуту та полювання.

Дуже цінною спадщиною для нас є єгипетське мистецтво, це настінні розписи гробниць, храмів, предметів домашнього вжитку, малюнки на папірусі. Саме в єгипетській культурі вперше був розроблений спеціальний канон зображення людської фігури: шляхом вивчення та вимірювання з математичною точністю, зважаючи на кожну деталь фігури людини в цілому та її частин окремо.

Наприкінці XIX та на початку XX століття розкопки археологів в Греції та на острові Крит відкрили перед нами напівказковий світ — ранній етап античного світу. Після знайомства з методами викладання мистецтва в Древньому Єгипті греки підійшли по-новому до проблеми навчання і виховання. На відміну від єгиптян, вони вважали прекрасним саме земне життя, а не загробне, і головний акцент в зображенні робили на ідеальних формах людських фігур, показуючи жінок з гарними формами, а чоловіків з розвиненими м'язами.

Грецькі художники вивчали фігуру у всіх її деталях і ставили на чільне місце образотворчого мистецтва образ самої людини. Поліклет (скульптор, 432 рік до н. е., Сикіон) застосував нові пропорційні членування людської фігури і вперше вирішив проблему «*contraposto*» — внутрішньої рухливості постаті, що стоїть зі спиранням на одну ногу. В Стародавній Греції з'явилися в мистецтві саме такі методи навчання як: малювання з натури, детальне опрацювання канонів, які будувалися на наукових знаннях побудови людського тіла і людини як ідеалу краси, де все пропорційне і гармонійне було «вінцем творіння і мірою всіх речей».

В епоху панування римської культури створювалися умови для подальшого розвитку методів навчання реалістичному малюнку. В цей час широкого поширення набуває мистецтво портрету, але римляни не внесли нового в методику викладання та продовжували використовувати досягнення напрацьовані грецькими майстрами.

Епоха Відродження відкрила нову сторінку в розвитку декоративно-прикладного мистецтва та методів навчання образотворчої грамоти. Над проблемами малюнка працюють кращі майстри: Альберті, Леонардо да Вінчі, Дюрер та багато інших. Вони відроджують античну культуру, в центрі уваги знаходяться вчення про пропорції, перспективу та пластичну анатомію.

Дослідження історичного розвитку декоративно-прикладного мистецтва демонструє те, що найбільш надійним способом досягнення професіоналізму в зображенні фігури людини та його портрету є безперервна практика малювання з моделей, фотографій або по пам'яті.